

Sänk inte den Gemensamma fiskeripolitiken – lev upp till dess potential

OKTOBER 2025

Samtidigt som EU-kommissionen förbereder sin utvärdering av den gemensamma fiskeri-politiken (Common Fisheries Policy, CFP) **så uppmanar icke-statliga miljöorganisationer i Europa och över hela världen EU och nationella lagstiftare att bidra till att bygga en hållbar och motståndskraftig fiskenäring genom att bibehålla en stabil reglering och prioritera effektiv tillämpning av befintlig lagstiftning.**¹ Arbetet bör fokusera på att utveckla och integrera effektfulla lösningar inom det nuvarande EU-ramverket.

Att stärka tillämpningen av CFP ger omedelbara socioekonomiska och regulatoriska fördelar. Det ger fiskare och kustsamhällen stabilitet och förutsägbarhet, förhindrar många års osäkerhet om lagstiftningen och gör det möjligt för EU att snabbare uppfylla sina

hållbarhetsmål. Konsekvent verkställighet kan driva resiliens inom fiskerinäringen samtidigt som havet återställs utan den fördröjning och de risker som är kopplade till en fullskalig reformerings-process.

I praktiken innebär detta minskad institutionell instabilitet, byråkrati och osäkerhet – och en större tonvikt på att leverera konkreta resultat i verkliga livet. **Utmaningen är att stänga gapet mellan CFP-åtaganden och verkligheten, inte att göra om fiskeripolitiken helt.**

Europeiska miljöbyråns (EEA) slutsatser lämnar inget utrymme för tvekan: 2020 fann de att överfiske, bifångst och habitatdegradering är drivande krafter bakom förlust av biologisk mångfald i havet och att 90 % av Europas havsområden

påverkas negativt av mänsklig verksamhet.² 2025 fann EEA att "ohållbara fiskerinivåer" fortgår i EU på grund av "brister i tillämpningen", såsom inkonsekvent räkning av utkast i förhållande till kvoter, vilket bidrar till att man inte uppnår CFP:s mål om maximal hållbar avkastning (MSY) för alla fiskbestånd. Ökande temperaturer, föroreningar och invasiva främmande arter fortsätter att förvärra dessa hot, vilket pressar havet till sin yttersta gräns.³ Samtidigt rankar World Economic Forum

förlust av biologisk mångfald och den medföljande risken för ekosystemkollaps – inklusive i haven – som en av de allvarigaste globala riskerna under nästa decennium.⁴

CFP fortsätter vara EU:s starkaste verktyg för att vända den nedåtgående trenden. Det är hög tid att uppfylla dess åtaganden genom att tillämpa ramverket fullt och konsekvent. Allt annat riskerar att förvärra de mest allvarliga hoten mot liv, hälsa och ekonomi.

Praxis visar: den fungerar – och den behövs mer än någonsin

CFP har visat sig vara effektivt när den tillämpas fullt ut och ge faktiska, mätbara fördelar för havsmiljön och de samhällen som är beroende av sunda fiskbestånd. Där CFP inte tillämpas fullt ut förblir dock fiskenäringen i farozonen.^{5,6}

CFP har som mål att garantera håll-

bart fiske på lång sikt genom en ekosystembaserad och förbyggande strategi. Som sådan bidrar det till att säkerställa livsmedelstillgång, stödja rättvis försörjning för kustfiskare och stärka näringens långsiktiga resiliens. En viktig faktor är att **de socioekonomiska och miljömässiga målen i CFP är oberoende och förstärker varandra** – ett friskt hav är grunden för en livskraftig fiskenäring, och en hållbar fiskenäring är avgörande för välmående kustsamhällen.

Antagandet av det reviderade CFP-ramverket 2013 var ett viktigt steg framåt. Enligt kommissionens egen rapport har

Kommissionen kunde inte vara tydligare i fråga om Östersjön: "fiskbestånden kommer inte att återhämta sig om medlemsstaterna inte tillämpar och implementerar EU:s lagstiftning fullt ut."⁷

¹ BirdLife International Europe and Central Asia, ClientEarth, FishSec, Oceana, Our Fish, Seas At Risk, & WWF. (2021). Common Fisheries Policy: Mission not yet accomplished. <https://seas-at-risk.org/publications/common-fisheries-policy-mission-not-yet-accomplished/>

² EEA. (2020). Marine Messages II, Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach, EEA Report No 17/2019. European Environment Agency Report, Copenhagen. <https://www.eea.europa.eu/publications/marine-messages-2/>

³ EEA. (2025). Europe's environment and climate: Knowledge for resilience, prosperity and sustainability (EEA Report No. 11/2025). <https://www.eea.europa.eu/en/europe-environment-2025/main-report>

⁴ World Economic Forum. (2025). The global risks report 2025 (20th ed.). <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/digest/>

⁵ European Commission. (2023). The common fisheries policy today and tomorrow: A Fisheries and Oceans Pact towards sustainable, science-based, innovative and inclusive fisheries management (COM(2023) 103 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103>

⁶ The Pew Charitable Trusts. (2021). Lessons from implementation of the EU's Common Fisheries Policy: Mixed record highlights steps still needed to turn the tide towards better management. <https://www.pew.org/en/research-and-analysis/reports/2021/03/lessons-from-implementation-of-the-eus-common-fisheries-policy>

⁷ European Commission. (2024). Sustainable fishing in the EU: State of play and orientations for 2025 (COM(2024) 235 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52024DC0235>

många delar av EU:s fiskeflotta fått ökad lönsamhet, arbetsproduktiviteten har ökat och statusen har förbättrats för många fiskbestånd.⁸

Men framstegen har varit ojämna. På platser där implementeringen är eftersatt har även de ekonomiska och sociala resultaten dröjt. Arbetsmarknadstrender förstärker denna blandade bild: även om genomsnittliga inkomster och genomsnittlig produktivitet har ökat så har det övergripande antalet fiskare – framför allt inom den småskaliga fiskeflottan – minskat, något som speglar pågående

konsolidering av fiskeflottan och urholkningen av kustsamhällen.⁹

Detta bör ses som bevis på att förordningen fungerar – när den tillämpas till fullo. Rättvisare fördelning av fiskemöjligheter (Artikel 17) och förmånstillträde till kustnära vatten för den småskaliga fiskeflottan (Recit 19) är bara två exempel på befintliga bestämmelser som kan bidra till att åtgärda dessa utmaningar om de tillämpas fullt ut. Prioriteten nu är inte att skriva om reglerna, utan att åtgärda bristerna i tillämpningen så att hela näringen kan ta del av framstegen.

	Biologiska indikatorer*		Ekonomiska indikatorer**			Sociala indikatorer**		
	Nordost-atlanten (% av bestånd utsatta för överfiskning)	Medelhavet (% av bestånd utsatta för överfiskning)	Brutto-vinst (miljoner EUR)	Netto-vinst-marginal (%)	Motoreffekt (miljoner kW, utom UK)	Antal aktiva fartyg (tusental, utom UK) ***	FTE (tusental, utom UK)	Genomsnittlig lön per FTE (tusental EUR) ****
2013	40	70	1321	5	5.72	60.9	102.7	25.3
2023	22 (-45%)	51 (-27%)	1461 (+11%)	11 (+120%)	5.24 (-8%)	52.8 (-13%)	75.8 (-26%)	32.9 (+30%)

*Källa: [STECF Adhoc 24-01](#). Innehåller fiskpopulationer med FMSY-referenspunkter. Det senaste året med tillgänglig information för Medelhavet är 2022.

**Källa: [STECF 24-03 & 24-07](#). Ekonomiskt resultat för EU:s fiskeflotta (vissa data utom Grekland), siffror för 2023 bygger på ekonomiska prognoser.

***STECF. (2023). Prellezo, R., E. Sabatella, J. Virtanen, M. Tardy Martorell and J. Guillen (eds.), The 2023 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 23-07), Ispra, Italy: Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), sid. 26–27 och bilaga; Paulrud, A., N. Carvalho, A. Borrello and A. Motova (eds.) (2015), The 2015 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 15-07), Ispra, Italy: Scientific Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF), sid. 46–47, 49, 75, 80.

****Denna uppgift är begränsad för en nyanserad jämförelse eftersom den inte tar hänsyn till löneskillnader mellan besättning inom småskaligt kustnära fiske och storskaligt fiske samt skillnaden mellan EU-länder, i synnerhet länder i norra och södra Europa.

⁸ Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF). (2024). The 2024 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF 24-03 and 24-07), PRELLEZO, R., SABATELLA, E.C., VIRTANEN, J., TARDY MARTORELL, M. and GUILLEN, J. editor(s), Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2024, doi:10.2760/5037826, JRC139642.

⁹ Kuepper, B. (2025). Power structures shaping EU fisheries - How the political economy favours industrial over small scale, low impact fishing, Amsterdam, The Netherlands: Profundo, commissioned by Seas At Risk, BUND, Ecologistas en Acción and Sciaena. <https://seas-at-risk.org/publications/study-power-structures-shaping-eu-fisheries-how-the-political-economy-favours-industrial-over-small-scale-low-impact-fishing/>

Tillämpning av CFP ger faktiska vinster, sparar tid och pengar

Tillämpning av den aktuella versionen av CFP är det kostnadseffektivaste, enklaste och mest tidseffektiva sättet att uppnå mätbara förbättringar inom fiskeriförvaltning och havens hälsa på kort och medellång sikt. Idag, då europeiska institutioner strävar efter förenkling, vore det kontraproduktivt att inleda en långdragen och osäker lagstiftningsprocess för att reformera en förordning som redan fungerar effektivt, om den tillämpas korrekt.

Att öppna CFP-förordningen igen skulle utlösa flera år av polarisering och policyförklamation – just när fiskeriförvaltningen måste göra framsteg. En reformeringsprocess skulle pågå under flera år – till vilka läggs flera år av nationell anpassning – då verkställighet riskerar att nedprioriteras, vilket lämnar näringen i ett juridiskt och förordningsmässigt limbo.

Ett sådant vakuum skulle stoppa framstegen under en period när vi har ett brådskande behov av starka åtgärder för

att kunna tackla den trefaldiga världskrisen bestående av biodiversitetsförlust, klimatförändringar och föroreningar, samtidigt som vi agerar mot de förvärrade socioekonomiska förhållandena som småskaliga fiskare och kustsamhällen står inför. Ekonomisk koncentration inom näringen och växande resursbrist utgör redan ett hot mot deras överlevnad. Flera år av legislativ hämsko skulle bara göra saken värre.

Tillämpningen av EU-lagstiftning är inte bara ett juridiskt krav under EU-fördragen – det är även ekonomiskt fördelaktigt och avgörande för ett konkurrenskraftigt och blomstrande EU. Att helt enkelt tillämpa EU:s miljölagar fullt ut (utöver fiskelagstiftningen) skulle kunna spara EU omkring 180 miljarder euro varje år i ohälsokostnader och direkta miljökostnader. När relevant lagstiftning inte tillämpas och målen inte nås går vi miste om fördelarna för miljö kvalitet, hälsa och ekonomin.¹⁰

¹⁰ European Commission. (2025). 2025 Environmental Implementation Review. Environmental implementation for prosperity and security (COM(2025) 420 final).

Så, vad krävs? En integrerad verktygslåda

1. Uppdraget är rätt: Målen i CFP förblir avgörande

Att uppnå målen i CFP är grundläggande för att våra fiskenäringar ska överleva. De är helt i linje med EU:s ekonomiska, miljömässiga och sociala åtaganden och är direkta åtgärder för att ta itu med dessa trängande utmaningar för haven. Det finns även utrymme för att stärka det vidare ramverket som CFP verkar i genom stödjande instrument och ekonomiska verktyg.

2. Öka tillämpningsgraden och fundamentet för CFP och relaterade policyer

Vad som behövs nu är en tydlig, konkret färdplan för tillämpning med mätbara milstolpar, öronmärkta resurser och förstärkt ansvarsskyldighet – så som beskrivet, till exempel i en åtgärdsplan för tillämpning av CFP.¹¹

Förenkling skulle inte vara ett svepskäl för att försvaga befintliga miljömål och -åtaganden. *Förenkling* kan vara:

- konsekvent tillämpning av redan överenskomna internationella mål och EU-mål – från Det globala Kunming-Montreal-ramverket för biologisk mångfald 2022 till Fördraget om det fria havet och Parisavtalet till europeiska lagar och strategier såsom Förordningen om restaurering av natur, de reviderade EU-reglerna för fiskerikontroll, Havsmiljödirektivet eller strategier för biologisk mångfald och klimatanpassning.
- ett tillförlitligt ramverk för verkställighet, enligt CFP åtgärdsplan för tillämpning.

Det finns två viktiga verktyg för att säkerställa överensstämmelse med CFP:

- Den nyligen gjorda revisionen av **EU:s regelverk för fiskerikontroll**, som antogs i slutet av 2023, hade bland annat till mål att främja tillämpningen av CFP, minska onödiga administrativa bördor och verka för lika villkor i medlemsländerna.

För att uppnå dessa mål introducerar regelverket digitala verktyg för smidigare kontrollprocedurer och förenklar rapporteringskraven på operatörerna. Kravet på elektroniska loggböcker för fiske, spårningsenheter och elektronisk fjärrövervakning kommer till exempel inte bara att spara tid utan även öka spårbarheten och verkställighetskapaciteten över EU.

¹¹ ClientEarth. (2024). Common Fisheries Policy – Evaluation: Response to the call for evidence. https://www.clientearth.org/media/xtaigq43/clientearth_cfp-evaluation-response_september-2024.pdf

Genom att reducera de manuella processerna och möjliggöra smartare, harmoniserade kontroller stöder den här reformen mer transparenta försörjningskedjor för fisk och skaldjur och rättvisare behandling av operatörer. De flesta bestämmelserna i förordningen kommer att fasas in mellan 2026 och 2030 för att säkerställa en hanterbar och koordinerad introduktion i medlemsländerna. Dessa uppdateringar av bestämmelserna ger beslutsfattare en praktisk väg för att minska bördor, förbättra efterlevnaden och modernisera fiskeriförvaltningen i EU.

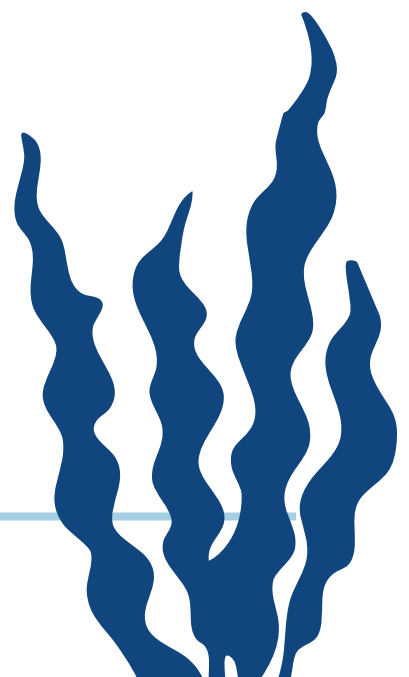
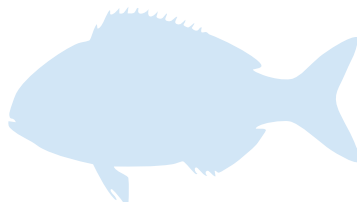
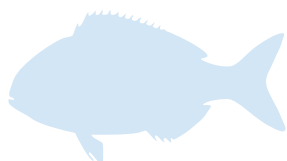
- b. Tillämpning av **EU:s IUU-förordning**, tillsammans med Fiskerikontrollförordningen, är avgörande för att se till att importörer av fiskeriprodukter från tredjeländer som kommer in på EU-marknaden omfattas av samma kontroller och uppfyller samma krav som EU-flottan. För att skydda EU:s fiskerinäring från otillbörlig konkurrens krävs enhetlig och strikt kontroll av importerade produkter, i synnerhet genom ökad spårbarhet för beredda och konserverade produkter, framför allt från högriskländer eller länder som har fått gult kort. EU är en av världens största marknader för fiskeriprodukter och över 70 % av fisk och skaldjur som konsumeras i EU är importerad. Importer kan komma från länder med lägre miljöstandarder, sociala standarder och arbetsmiljöstandarder som underminerar konkurrenskraften hos EU:s fiskerinäring och ökar risken för ohållbar anskaffning, inklusive olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och brott mot arbetarnas rättigheter.

3. Bygga synergier och dra nytta av pågående juridiska processer – från EU:s lagstiftningsakt för världshavet, till CMO, till MFF

Nya lagar är redan på gång. Genom att koncentrera ansträngningarna på effektiv tillämpning och riktad förbättring för stödjande instrument kan beslutsfattare göra en snabb och faktisk skillnad "i vattnet":

- a. **EU:s kommande lagstiftningsakt för världshavet kan stärka samstämmigheten** mellan EU:s lagstiftning om världshaven, tillämpningen av ekosystembaserad fiskeriförvaltning, skydd och restaurering av haven – både nationellt och internationellt – genom EU:s världshavsdiplomati och hållbar förvaltning av EU:s fiskeflotta inom och utanför EU:s vatten. Lagstiftningsakten för världshavet ska även stödja fiskerinäringens övergång till hållbarare fiskemetoder på lång sikt samt ta upp så väl fiskbeståndsförvaltning som ekonomiska och sociala dimensioner.

- b. Den nuvarande utvärderingen och potentiella revideringen av den samlade marknadsordningen (**Common Market Organisation, CMO**) kan bidra till att förbättra konkurrenskraften hos EU:s fiskerinäring genom att främja rättvis konkurrens och lika villkor för alla produkter som saluförs på marknaden. Den kan även förbättra marknadstransparensen och ge kunderna korrekt produktinformation – och i slutändan öka kundernas efterfrågan på ansvarsfullt framställda EU-produkter.
- c. **Revideringen av den fleråriga budgetramen (Multiannual Financial Framework, MFF) kan bidra till att avhjälpa strukturella obalanser inom näringen** samt stödja diversifieringen och resiliensen i fiskesamhällen. Den måste rikta framtida investeringar mot klimatmål och biologisk mångfald och omdirigera skadliga subventioner. Medlemsländerna bör även till fullo utnyttja EU:s finansiering för att stödja en hållbar tillgång till fisk och skaldjur för EU-konsumenter. Detta innefattar investering i fiskbeståndens återhämtning, förbättrad marknadsföring av fiskeriprodukter för att uppmuntra till en mångsidig och hållbar konsumtion av fisk och skaldjur från EU (inklusive arter som det finns god tillgång till men som inte efterfrågas i lika hög utsträckning), införa kostnadseffektiv teknik för övervakning och kontroll av fiske och höja allmänhetens medvetenhet om fördelarna för hälsa och miljö med fisk och skaldjur som är ansvarsfullt fiskade i EU.

Kontaktuppgifter

AKTI Project and Research Centre: Xenia I. Loizidou, Chairperson, xenia@isotech.com.cy

Baltic Salmon Fund & Östersjölaxälvar i samverkan: Thomas Johansson, Secretary General & Chairman, thomas@balticsalmonfund.com

BalticWaters: Amanda Öberg, Fisheries Policy Analyst, Amanda.oberg@balticwaters.org

BirdLife Europe: Cyrielle Goldberg, Marine Policy Officer, cyrielle.goldberg@birdlife.org

BLOOM: Alessandro Manzotti, Advocacy Officer, alessandromanzotti@bloomassociation.org

Blue Marine Foundation: Elisabeth Druel, EU Project Manager, elisabeth@bluemarinefoundation.com

Blue Ventures: Elsa Pullman, Senior European Campaigns Advisor, elsa.pullman@blueventures.org

BUND: Valeska Diemel, Fisheries Policy Officer, Valeska.diemel@bund.net

ClientEarth: Bellinda Bartolucci, Senior Legal Expert, Marine Ecosystems, bbartolucci@clientearth.org

Coalition Clean Baltic: Aimi Hamberg, Marine Policy Officer, aimi.hamberg@ccb.se

Deutsche Stiftung Meeresschutz (DSM): Iris Ziegler, Head of Fisheries Policies and Ocean Advocacy, iris.ziegler@stiftung-meeresschutz.org

Deutsche Umwelthilfe (DUH): Lioba Schwarzer, Team Lead Oceans, schwarzer@duh.de

Ecologistas en Acción: Cecilia del Castillo, Fisheries Policy Officer, pesca@ecologistaenaccion.org

Enalia Physis Environmental Research Centre: Marios Papageorgiou, Executive Director, m.papageorgiou@enaliaphysis.org.cy

Environmental Justice Foundation: Sean Parramore, Senior EU Advocacy Officer, sean.parramore@ejfoundation.org

FishSec: Cathrine Pedersen Schirmer, Senior Fisheries Policy Officer, cathrine@fishsec.org

MedReAct: Domitilla Senni, Executive Director, domitilla.senni@medreact.org

Natur och Miljö: Jonas Heikkilä, Acting Operations Manager, jonas.heikkila@naturochmiljo.fi

North Sea Foundation: Merel den Held, Project Lead Nature & Sustainable Fisheries, m.denheld@noordzee.nl

The Nature Conservancy: Grace Howe, Senior Associate, Fisheries Policy, Grace.Howe@TNC.org

Oceana: Arielle Sutherland-Sherriff, Policy Advisor, asutherland@oceana.org

Pasaules Dabas Fonds: Magda Jentgena, Baltic Sea and Freshwater Programme Manager, mjentgena@pdf.lv

Sciaena: Gonçalo Carvalho, Executive Coordinator, gcarvalho@sciaena.org

Seas At Risk: Bruno Nicostrate, Senior Fisheries Policy Officer, bnicostrate@seas-at-risk.org

Seastemik: Esther Dufaure & Maxime de Lisle, co-founders, co-General Directors and co-Director general, esther@seastemik.org & maxime@seastemik.org

SharkProject: Niclas Müller, International Cooperation, n.mueller@sharkproject.org

Suomen luonnonsuojeluliitto (Finnish Association for Nature Conservation): Tapani Veistola, Executive Director, tapani.veistola@sll.fi

Terra Cypria – The Cyprus Conservation Foundation: Klitos Papastylianou, Head of Environmental Policy, kpapastylianou@terracypria.org

The Sustainable Water Network (SWAN): Emma Armshaw, Marine and Coastal Policy Officer, earmshaw@swanireland.ie

Whales and Dolphin Conservation (WDC): Marine Perrin, Public Affairs Advisor, marine.perrin@whales.org

WWF European Policy Office: Laure Guillevic, Ocean Policy Officer, lguillevic@wwf.eu